

Lausunto tiesuunnitelmasta maantien 189 parantamiseksi rakentamalla kiertoliittymä ”Aurinkotuuli”-nimisen kadun kohdalle

Tekninen lautakunta 07.04.2021 § 39
91/10.03.01.00.00/2021

Valmistelija

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Hirvi ja suunnitteluinsinööri Heli Ojanen 30.3.2021:

ELY-keskus pyytää, että Naantalin kaupunki antaa ELY-keskukselle lausunnon tiesuunnitelmasta ja sitä vastaan mahdollisesti tehdyistä muistutuksista sekä liittämään lausuntopyynnössä esitetyt asiakirjat, ja selvitykset. Esityslistan liitteenä oli lausuntopyyntö 13.1.2021 ja lausuntopyynnön täydentäminen 24.2.2021.

OHEISMATERIAALI:tiesuunnitelmaselostus, suunnitelmakartta, kustannusarvio ja kustannusjakoehdotus, hyväksymisehdotus ja muistutukset 1-5.

Tiesuunnitelma-aineisto on tutustuttavissa osoitteessa:

<https://vayla.sharefile.eu/share/view/se9565616fc3f40c0b468ef37ef11d334/fod563b9-5fc9-490f-93eb-86eba59a7f00>

Lausunto tiesuunnitelmasta

Tiesuunnitelmasta maantien 189 parantamiseksi rakentamalla kiertoliittymä ”Aurinkotuuli”-nimisen kadun kohdalle on valmisteltu seuraava lausunto:

Maankäytön lisääntyminen Rymättyläntien eteläpuolella vaatii turvallisen ja toimivan liittymän uudelta asuin- ja palvelualueelta Rymättyläntielle. *Rymättyläntien eteläpuolisen asuntoalueen ja Luonnonmaan perhetalon asemakaavan (AK-333)* katuverkosto vesihuoltoineen on parhaillaan rakenteilla. Rakenteilla olevan alueen lisäksi asutusta liittymän taakse tuo tulevaisuudessa lisää vireillä oleva Perhetalo 2 vaiheen asemakaava. Näiden lisäksi osayleiskaavassa on merkitty asuinalueita, jotka toteutuessaan kasvattavat liittymän liikennemäärää.

Luonnonmaan perhetalon alueelle on lähiaikoina toteutumassa uusi palvelukeskus, johon tulee perhetalo, päivittäistavarakauppa ja huoltoasema. Perhetaloon tulee alakoulu, varhaiskasvatus ja esiopetus. Toiminnot palvelevat erityisesti Luonnonmaan asukkaita ja myös saariston suunnan asukkaita (esim. päivittäistavarakauppa ja huoltoasema). Kiertoliittymä tukee palveluiden saavutettavuutta.

Kiertoliittymän kautta tulee ohjautumaan myös Särkäsalmementien varren nykyistä ja tulevaa liikennettä (mm. asuntomessualue). Luonnonmaantien, Särkäsalmementien ja Rymättyläntien nykyinen nelihaaraliittymä muutetaan kolmihaaraliittymäksi (Särkäsalmementien katkaisu).

Kiertoliittymän mitoituksessa on huomioitu Rymättyläntien raskas liikenne. Kiertoliittymä on mitoitettu niin, että HCT-ajoneuvo pystyy ajamaan liittymässä Rymättyläntien suuntaisesti. HCT-ajoneuvo on enimmillään 34,5 metriä pitkä. Kiertoliittymä laskee rakenteellisesta liittymässä ajonopeuksia. Kiertoliittymässä perhetalon suunnasta autoilijan on helpompi liittyä vasemmalle saariston suuntaan kuin kolmihaaraliittymässä.

Tavoitteet toimivasta ja liikenneturvallisesta liittymästä toteutuvat suunnitelmassa.

Naantalin kaupunki lausuu lausuntopyynnössä esille nostettuihin seikkoihin seuraavaa:

- Naantalin kaupunki on kuuluttanut tiesuunnitelma aloittamisesta ja nähtävillä olosta seuraavasti:
 - *Kuulutus suunnittelun aloittamisesta, Kuulutus on julkipantu Naantalin kaupungin sähköiselle ilmoitustaululle (www.naantali.fi/kuulutukset) 6.7.–5.8.2020. Lisäksi se on julkaistu Turun Sanomissa ja Rannikkoseudussa 7.7.2020.*
 - *Ilmoitus tiesuunnitelmaluonnoksen esittelystä, Ilmoitus on julkipantu Naantalin kaupungin sähköiselle ilmoitustaululle (www.naantali.fi/kuulutukset) 30.10.–9.11.2020. Lisäksi se on julkaistu Turun Seutusanomissa 15.10. ja Rannikkoseudussa ja Turun Sanomissa 23.10. Esittely oli nettisivustolla.*
 - *Ilmoitus toimivaltaisen viranomaisen kuulutuksesta, tiesuunnitelman nähtäville asettaminen 18.1-21.2.2021, Ilmoitus on julkipantu Naantalin kaupungin sähköiselle ilmoitustaululle (www.naantali.fi/kuulutukset) 18.1.–21.2.2021.*
- Alueen voimassa oleva asemakaava sekä osayleiskaava ovat sisältyneet nähtäville asetettuun suunnitelma-aineistoon.
- Tiesuunnitelma on voimassa olevan asemakaavan mukainen.
- Alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteista kiertoliittymä vastaa eniten liikenneturvallisuuden parantamistavoitteeseen. Myös palveluiden saavutettavuus voitaneen lukea tavoitteiden mukaiseksi.
- Tiesuunnitelmaan kytkeytyvät katusuunnitelmat päivitetään tarvittaessa vastaamaan tiesuunnitelman tarpeita ja muutokset pystytään ottaa huomioon jo alkaneessa rakennusurakassa.
- Kaupunki osallistuu kiertoliittymän tekemisestä aiheutuviin rakennuskustannuksiin tiesuunnitelman liitteenä olleen kustannusjakoehdotuksen mukaisesti. Hankkeen kokonaiskustannukset on arvioitu 319 000 euroksi (MAKU-ind. 101,8; 2015 = 100, alv 0 %), josta kaupungin osuudeksi oli esitetty 319 000 euroa. Naantalin kaupunki vastaa tiesuunnitelmassa kaduiksi merkittyjen väylien kunnossapidosta. Naantalin kaupunki esittää, että kiertoliittymän siirtyä valaistuksineen ELY-keskuksen omistukseen ja ylläpitoon, kun se on rakennettu ja urakka vastaanotettu.
- Kaupunki luovuttaa korvauksetta maantien tekemiseen tarvittavan alueen tietarkoitukseen.

- Katujärjestelyt toteutuvat pääosin ennen kuin tietyt.
Yhteensovittavat asiat tehdään samanaikaisesti tietöiden kanssa.

Vastineet muistutuksiin

Annettuihin viiteen muistutukseen Naantalın kaupunki lausuu seuraavaa:

Muistutus 1:

Muistutuksessa 1 esitetään kiertoliittymän sijoittamista tiesuunnitelman mukaisen kohdan sijaan Käköläntien ja Rymättyläntien liittymään. Myös uudelle kaava-alueelle liittyminen esitetään tapahtuvaksi Käköläntien varrella olevien katujen kautta.

Liittymän kohta on tiesuunnitelmassa voimassa olevan asemakaavan mukainen. Liittymä sijaitsee lähellä uuden alueen palvelutoimintoja, joita ovat kauppa, huoltoasema ja perhetalo. Alueen pääliikennettä ei kannata kierrättää alueen reunamilta pidempää reittiä keskukseen, koska silloin palveluiden saavutettavuus kärsii ja nykyistä katuverkostoa kuormitettaisiin merkittäväällä liikennemäärälisäyksellä.

Muistutus 2

Muistutuksessa 2 toivotaan Käköläntien, Luonnonmaantien liittymiin parannustoimenpiteitä. Myös suojatien turvallisuuteen näiden liittymien läheisyydessä toivottiin parannustoimenpiteitä.

Muistutuksessa esittelyihin asioihin ei varsinaisesti oteta tässä tiesuunnitelmassa kantaa. Todettakoon kuitenkin, että jalankulku- ja pyöräily-yhteys on suunnitteilla välille Käköläntie-perhetalon alue. Käköläntien ja Rymättyläntien liittymisen parantamiseksi ei ole suunnitteluhankkeita meneillään. Perhetalon 2 -vaiheen kaavoituksen yhteydessä laaditaan liikenneselvitys, jossa myös Käköläntien liittymän toimivuutta tarkastellaan tulevien maankäytön muutosten kannalta.

Muistutus 3:

Muistutuksessa 3 toivottiin yhteyden suunnittelemista kiertoliittymän sijaan rampeilla, ali- tai ylikuluratkaisuilla ja nähtiin kiertoliittymän hidastavan liikennettä.

Ramppi- ja yli/alikuluratkaisut olisivat rakentamiskustannuksiltaan kiertoliittymään verrattuna moninkertaiset ja vaatisivat myös tilaa enemmän, mitä voimassa olevassa asemakaavassa on esitetty. Ko. tyyppin ratkaisut tulevat kysymykseen ensisijaisesti valta- ja kantateillä kuten Turun kehätiellä. Kiertoliittymä hidastaa Rymättyläntien suunnan liikennettä, mutta palvelutaso on liikenneselvityksen (liitteenä) mukaan hyvä/erittäin hyvä ennustetilanteessakin, jossa liikennemäärät ovat kasvaneet nykyiseen verrattuna.

Muistutus 4:

Muistutuksessa 4 pyydettiin ottamaan huomioon Otavan saaren työmatkalaiset paremmin huomioon.

Liikenneselvityksen (liitteenä) mukaan kiertoliittymässä kolmihaaraliittymään nähden henkilöauton lisäaika on noin 12 sekuntia yhteen suuntaan mentäessä. Liikenneselvityksen toimivuustarkasteluissa saariston suuntien palvelutasot ennustevuonna ovat erittäin hyvä/ hyvä tasoilla.

Muistutus 5:

Muistutuksessa 5 vastustetaan kiertoliittymän rakentamista. Muistuttaja esittää, että kolmihaaraliittymä sopii paremmin alueelle. Muistuttaja katsoo kiertoliittymän huonontavan saariston liikenneyhteyksiä ja heikentävän näin saariston viihtyvyyttä, turvallisuutta, elinkelpoisuutta ja vetovoimaa.

Perhetalon alueen asemakaavoituksen yhteydessä teetettiin konsultilla liikenneselvitys perhetalon asemakaava-alueelta, jossa yhtenä tutkittavana asiana selvitettiin liittymätyyppiä. Liikenneselvityksessä suositeltiin liittymätyyppiä kolmihaaraliittymää. Kiertoliittymän todettiin kuitenkin sujuvoittavan saariston suuntaan kääntymistä kaava-alueelta ja todettiin hillitsevän nopeuksia Rymättyläntiellä. Kiertoliittymää ei suljettu pois mahdollisista vaihtoehdoista tässä selvitysvaiheessa. Asemakaavassa luotiin edellytykset toteuttaa liittymä joko kolmihaaraliittymänä tai kiertoliittymänä.

Koska liittymä sijaitsee valtion maantiellä, aloitettiin tarkempi suunnittelu yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Kaupunki teetti konsultilla tarkemman liittymäselvityksen (liitteenä), keskittyen nyt ainoastaan liittymätyyppiin. Selvityksessä tutkittiin kiertoliittymän soveltuvuutta Väyläviraston voimassa olevien periaatteiden ja linjausten mukaisesti. Selvitys toimitettiin Väylävirastolle ja Väylävirasto antoi tienpitäjän roolissa liittymätyyppin ratkaisun Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Teetetyn selvityksen tuloksena selkeää soveltuvuusestettä kiertoliittymävaihtoehdolle ei ilmennyt. Kaupunki sopi kiertoliittymän tiesuunnitelman laatimisesta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Kaupunki esitti kiertoliittymävaihtoehtoa jatkosuunnitteluun, koska se oli selvityksen mukaan liikenneturvallisempi ja siinä on ennustetilanteessa hyvä tai erittäin hyvä palvelutaso kaikissa liittymähaaroissa.

Alla on koostettu muistutuksessa nostettuja asioita kursiivilla ja niiden perään kaupungin vastine.

-”Kiertoliittymä ei ole demokraattinen/reilu, kun asiaa tarkastellaan näiden teiden väestömääriä ja seutukunta/asuinalue -näkökulmasta.”

Maankäyttö tuo kiertoliittymän taakse nyt voimassa olevilla asemakaavoilla (asuntomessualueen ja perhetalon asemakaavat) n. 1000 asukasta. Perhetalon alueen eteläpuolelle on vireillä asemakaavatyö, jossa on suunnitteilla n. 300 asukasmäärälisäys. Lisäksi yleiskaava mahdollistaa n. 500 asukasmäärälisäyksen. Asukkaiden lisäksi alueelle tulee Luonnonmaan perhetalo, kauppa, ja huoltoasema, joihin kaikkiin kohdistuu merkittäviä liikennevirtoja. Luonnonmaan perhetaloon tulee alakoulu, varhaiskasvatus ja esiopetus. Maankäytön muutokset liikenteeseen vaativat liittymän, joka tukee näiden palveluiden saavutettavuutta. Toiminnot palvelevat myös osittain saariston suunnan asukkaita.

Lisäksi nykyisen Särkäsalmientien katkaisulla Luonnonmaantien risteyksen kohdalla ohjataan Särkäsalmientien autoilijat perhetalon alueen kautta kiertoliittymän yhteyteen, jolloin kiertoliittymän Aurinkotuulen haara palvelee myös Särkäsalmientien varren nykyisiä ja tulevia asukkaita. Nelihaaraliittymät ovat onnettomuusherkkiä ja niitä pyritään poistamaan. Särkäsalmientien liittymän katkaisu on esitetty voimassa olevassa asemakaavassa (AK-333).

Kiertoliittymän rakentaminen on pitkäaikainen investointi, jolloin on katsottava, että se palvelee myös vuoden 2040 liikennevirtoja. Luonnonmaan perhetalo lähtee rakentumaan näillä näkymin jo tänä vuonna ja vaiheen 2 kaava on tavoitteena tuoda kaupunginvaltuuston käsittelyyn kuluvana vuonna.

-”Kiertoliittymä haittaa liike-elämän/kaupan/maatalouden logistiikkaa ja kasvattaa kustannuksia.”

Kiertoliittymä on mitoitettu siten, että sen läpi pääsee ajamaan HCT-ajoneuvolla. Tällä mitoituksella on huomioitu saariston raskas liikenne. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Lietsalan ja Immasen kiertoliittymissä ulkokiertotilan halkaisija on noin 40 m ja suunniteltu Rymättyläntien ulkohalkaisija 41.5 m. Rymättyläntiellä kiertoliittymä sijaitsee tasaisella tieosuudella, mikä on raskaalle liikenteelle eduksi jarruttaessa ja kiihdyttäessä. Kiertoliittymässä ei ole myöskään suojatieylityksiä, jotka voivat aiheuttaa pysähdyksiä ajoneuvoliikenteelle liittymässä.

-”Kiertoliittymä ei tue kaupunkien ja valtion hiilineutraaliustavoitteita!”

Liittymätyypin valinta tukee nyt uuden palvelukeskuksen saavutettavuutta, ja maankäytön muutokset itsessään taasen keskittävät toimintoja. Hiilineutraaliustavoitetta tulee katsoa kokonaisuuden kannalta. Yksittäisenä kriteerinä ja ainoastaan yhdestä näkökulmasta katsottuna se ei voi ratkaista liittymätyyppejä.

-”Kiertoliittymä on turvallisuusargumentillakin ratkaisuna yliampuva.”

Jos toteutus olisi tasoliittymänä, haasteena olisi nopeusrajoitusten noudattaminen ja perhetalon suunnasta saariston suuntaan kääntyminen Rymättyläntielle. Kiertoliittymä on tehokas nopeuksien alentamiselle.

-”Kiertoliittymä heikentää saariston turvallisuutta.”

Sairaanhoitokuljetukset ja pelastusautot pystyvät ajaman kiertoliittymän läpi. Liikenneselvityksessä (liiteenä) arvioitu ajan lisäys kolmihaaraliittymään nähden on kuorma-autolla arvioitu noin 24 s. yhteen suuntaan mentäessä. Luonnonmaan asutuksen lisääntyessä myös liikenneympäristön on hyvä tukea sitä rakenteellisin keinoin.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa ELY-keskukselle selostusosan mukaisen lausunnon tiesuunnitelmasta maantien 189 parantamiseksi rakentamalla kiertoliittymä ”Aurinkotuuli”-nimisen kadun kohdalle sekä vastineen annetuista muistutuksista.

Päätös

Teknisen johtajan päätösehdotus hyväksyttiin.